

МОДЕЛІ ОЦІНКИ РІВНЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Александр Остенда ¹, Олександр Самойленко ², Євгеній Івашев ³

¹ доктор, професор WST, ректор Сілезької академії, Польща, <https://orcid.org/0000-0002-3467-157X>, ResearcherID: AAB-5501-2020, e-mail: aleksander.ostenda@wst.pl

² доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти, м. Біла Церква, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-6440-9310>, Researcher ID: AAN-2736-2019, e-mail: samoylenkoan@outlook.com

³ кандидат юридичних наук, доцент кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України, <http://orcid.org/0000-0001-8934-3875>, ResearcherID: GSM-7172-2022, e-mail: ivashev@ukr.net

Реферат:

Актуальність: необхідність оцінки рівня інтернаціоналізації вищої освіти обумовлена важливістю цього напрямку для розвитку університетів та системи вищої освіти в цілому, підвищення її конкурентоспроможності та потребами постійного обґрунтованого вдосконалення цих процесів та нівелювання пов'язаних з ними ризиків.

Мета: дослідження та систематизація різних моделей оцінки рівня інтернаціоналізації вищої освіти, що дозволить обрати найбільш доцільну для аудиту цього процесу і його результатів у вітчизняних закладах.

Методи: синергетичний підхід, монографічний аналіз, узагальнення, порівняльний аналіз, компаративний аналіз, комплексний підхід, метод конкретизації.

Результати: досліджено особливості моделей оцінки рівня інтернаціоналізації вищої освіти, які використовуються в різних країнах світу та встановлено комплексну природу їх побудови; відзначено, що основними елементами в їх структурі є сукупності індексів та субіндексів, які характеризують ефективність міжнародного обміну студентів та викладачів, якість освітніх послуг та науково-дослідної діяльності, міжнародного співробітництва; акцентовано увагу на необхідності коригування моделей оцінки шляхом розширення переліку індикаторів та його адаптування до відповідної ситуації; запропоновано перелік показників для доповнення моделей оцінки рівня інтернаціоналізації вищої освіти, які використовуються у вітчизняних закладах.

Висновки: доповнення існуючих моделей оцінки рівня інтернаціоналізації вищої освіти такими показниками, як: відповідність інтернаціоналізації університету геополітичним інтересам країни; потенціал закладу вищої освіти та наявність дієвих інструментів впливу на спрощення міграційної політики; організація позанавчального життя в закладі та рівень залучення до нього студентів; механізми інформування здобувачів, в тому числі наявність зручного сайту; культурологічні аспекти та інші, що дозволить адаптувати їх до відповідної ситуації, врахувати існуючі виклики та проблем в цій сфері, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності університету на ринку освітніх послуг.

Ключові слова: інтернаціоналізація вищої освіти, критерії оцінки, модель, результативність, заклади вищої освіти.

Вступ. Однією з основних задач XXI сторіччя виступає підвищення якості вищої освіти, з метою вирішення якої здійснюється реформування

національних освітніх систем багатьох країн світу. Значну роль у цьому, стимулом для про-

гресивних змін виступає інтернаціоналізація вищої освіти, яка здатна відкрити шлях до найкращих світових наукових здобутків, інтенсифікації інноваційних процесів в цій сфері, залученню додаткового фінансування у вигляді грантів, кредитів міжнародних організацій, сприяє розвитку міжкультурної взаємодії та співробітництва. Функціонування системи вищої освіти на основі її принципів сприятиме розвитку у здобувачів так званих «навичок ХХІ століття», готуючи їх до викликів майбутнього (Kehm & Teichler, 2007). Але разом із цим слід зауважити, що наряду з перевагами, активізація інтернаціоналізації пов'язана з певними викликами та небезпеками. Серед основних з них дослідники (Altbach, 2007; Brandenburg, 2012; Knight, 2008) відзначають «комерціалізацію» вищої освіти; стирання національних рис, які притаманні цій сфері; можливість «відтоку мізків» тощо. Підкреслюючи значущість інтернаціоналізації для розвитку системи вищої освіти та підвищення конкурентоспроможності, що проявляється через її вплив «не лише на всі сфери діяльності всередині закладу вищої освіти, а й його зовнішню систему, включаючи партнерство та зовнішні зв'язки» (Hudzik, 2011), слід звернути увагу на необхідність постійного вдосконалення цих процесів та нівелювання пов'язаних з ними ризиків. А підґрунтям для формування дієвих шляхів в цьому напрямі мають стати результати оцінки рівня інтернаціоналізації вищої освіти, які враховують комплексний характер даного процесу та його вплив на різні аспекти діяльності закладів вищої освіти. Це обумовлює актуальність даного дослідження.

Джерела. Основні теоретичні положення інтернаціоналізації розвинуто в працях Ф. Альтбаха, Л. Рамблей, Л. Рейзберг (2009), Дж. Билена (2012), Дж. Найт (2008) та інших. Авторами сформульовано основні концептуальні положення; розглянуто передумови; оцінено переваги та можливі негативні наслідки цього процесу. Специфіка розвитку інтернаціоналізації вищої освіти в різних країнах, сучасні підходи, механізми та особливості національних стратегій аналізуються в роботах таких дослідників, як М. Дебич (2019), Е. Егрон-Полак, Р. Хадсон (2014), І. Сікорська (2015), Р. Хелмс (2015) та ін. Науковці відзначають, що в сучасних умовах міжнародна співпраця є «важливим показником розвитку освіти» (Сбруєва, 2013), а «університети стають глобальними установами, вплив яких на формування конкурентних переваг національної соці-

льно-економічної системи постійно посилюється» (Булатова та Зайковський, 2019; с. 63). Реалізація стратегії інтернаціоналізації вищої освіти можлива за умови оптимального використання обмежених ресурсів (Несторенко та ін., 2022) як на рівні всієї системи вищої освіти, так і на рівні окремих вишів.

Основні підходи до оцінки інтернаціоналізації вищої освіти та ряд критеріїв знаходяться в полі зору Л. Абизової (2017), Г. де Віта (2015), Л. Горбунової (2015), В. Зінченко (2016), Т. Несторенко (2022) та багатьох інших. Автори звертають увагу на комплексність цього явища (Єфанова та Вільямс, 2013) та його інтегровану природу, що впливає на «викладання, навчання та суспільну місію закладів вищої освіти» (Горбунова, 2015). Зазначимо, що питання інтернаціоналізації вищої освіти та оцінки її рівня досліджується рядом міжнародних організацій. Серед них Асоціація міжнародної освіти (ЕАІЕ, 2021), Асоціація міжнародних педагогів (NAFSA, 2022), Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСД, 2022). Проте, враховуючи багатоаспектність та стрімкий розвиток, комплексний характер цього процесу, питання аналізу різних моделей оцінки рівня інтернаціоналізації вищої освіти потребує подальшого опрацювання, розгляду під різними кутами задля максимального розуміння різноманітних аспектів досліджуваного явища, виявлення закономірностей та характерних рис, створення умов для своєчасного коригування та подальшого вдосконалення цього процесу, його подальшого спрямування на зростання конкурентних переваг національної системи освіти, що відрізняє це дослідження від існуючих.

Метою статті є дослідження та систематизація різних моделей оцінки рівня інтернаціоналізації вищої освіти, що дозволить обрати найбільш доцільну для аудиту цього процесу і його результатів у вітчизняних закладах.

Методи дослідження: синергетичний підхід, монографічний аналіз, узагальнення, порівняльний аналіз (для дослідження та узагальнення критеріїв оцінки рівня інтернаціоналізації); компаративний аналіз (для оцінки розвитку процесів в межах різних освітніх систем чи закладів), комплексний підхід, метод конкретизації (при виборі моделі та системи критеріїв оцінки).

Інформаційною базою слугували концептуальні положення сучасної педагогічної науки, дослідження Асоціації міжнародної освіти, Організа-

ції економічного співробітництва і розвитку, роботи зарубіжних та вітчизняних вчених з питань інтернаціоналізації вищої освіти.

Результати та обговорення. Зазначимо, що оцінка результатів процесів інтернаціоналізації базується на основі певних моделей, які містять конкретний набір відповідних критеріїв. При цьому здійснення такої процедури уможлиблюється наступними шляхами:

– через акредитацію міжнародними організаціями, які спеціалізуються у цій сфері. Серед них: Європейський центр стратегічного управління університетами (European Centre for Strategic Management of Universities – ESMU); Асоціація міжнародних педагогів (Association of International Educators – NAFSA) тощо;

– формуванням закладами вищої освіти власної моделі оцінки, яка дозволяє самостійно оцінити рівень розвитку таких процесів.

Слід вказати, що змістовне наповнення таких моделей побудовано на основі комплексного підходу та представлено сукупністю кількісних і якісних параметрів, які в різних аспектах відбивають напрями розвитку інтернаціоналізації у сфері вищої освіти.

Оцінка рівня інтернаціоналізації шляхом акредитації міжнародними організаціями базується на дослідженні закладів вищої освіти різних країн, що дозволяє виявити кращі світові практики та за необхідності імплементувати їх (за умов належної адаптації) з метою удосконалення процесу в інших університетах.

Звертаючи увагу на певні труднощі, обумовлені складністю та значною трудомісткістю акредитації констатуємо, що запровадження та-

кого підходу пов'язується з Асоціацією міжнародних педагогів (NAFSA), яка акумулює найкращі досягнення в сфері інтернаціоналізації освіти.

При цьому дані, які знаходяться в базі цієї міжнародної організації, групуються за такими критеріями:

1. Адміністративна підтримка і інфраструктура (Administrative Support and Infrastructure).

2. Зв'язки з громадськістю (Community Service and Outreach).

3. Зміни навчальних планів (Curricular Initiatives).

4. Зобов'язання викладацького складу (Faculty Commitment).

5. Інституційні зобов'язання (Institutional Commitment).

6. Обмін у сфері наукових досліджень та викладання (Research & Faculty Exchange).

7. Участь студентів (Student Learning & Participation).

8. Підтримка навчання за кордоном (Support for Education Abroad) (Qiang, 2003, 250).

Дослідження моделей оцінки рівня інтернаціоналізації вищої освіти, які використовуються в різних країнах світу дозволило констатувати, що вони побудовані на основі комплексного підходу, базуючись на розрахунку комплексних показників та розглядають в якості об'єкту аудиту заклади вищої освіти (університети та їх структурні підрозділи) (табл. 1). Серед основних елементів в структурі таких показників виділяються сукупності (субіндекси), які характеризують ефективність міжнародного обміну студентів та викладачів, якість освітніх послуг та науково-дослідної діяльності, міжнародне співробітництва тощо.

Таблиця 1

Особливості деяких моделей оцінки рівня інтернаціоналізації закладів вищої освіти

Країна, автори	Характерні особливості
Тайвань (Ching G., Chin J.)	Індикатори об'єднані у чотири групи: context (кількість: іноземних студентів, а також країн, з яких вони прибувають на навчання; чисельність студентів, що навчаються за кордоном та країн, до яких вони виїжджають), input (наявність відділів із міжнародних питань та витрати на їх персонал; наявність стратегії інтернаціоналізації; фінансування розвитку процесу), process (відкриття підрозділів за кордоном; упровадження дистанційних програм та курсів; розвиток співробітництва у міжнародних дослідженнях; розроблення курсів із питань інтернаціоналізації; сприяння міжнародній навчальній діяльності та набору студентів; розвиток міжнародних стажувань), outcome (коефіцієнт виїзних студентів; частка іноземних студентів; частка іноземців у викладацькому складі; кількість міжнародних програм; число статей, опублікованих у міжнародних виданнях та доповідей на міжнародних конференціях).

Китай (Tang Zhi-wen)	Комплексний індекс з восьми складників, які включають 18 субіндексів і поєднують 48 показників-індикаторів (кількісних та якісних).
Туреччина	Комплексний показник (Internationalization Index of Higher Education), що складається з п'яти блоків показників (результативність наукових досліджень, ефективність навчальних програм, розвиток міжнародних зв'язків, підтримка студентів, рівень задоволеності освітнім середовищем), та містить 33 індикатори.
Німеччина, Brandenburg, U, Federkeil G.	Комплексний показник, який складається зі 186 індикаторів, які розподілені за такими групами: управління організацією загалом; наукові дослідження; навчання та дослідження. Задля спрощення закладам вищої освіти завдання оцінки динаміки розвитку, максимально використано кількісні та мінімізовані модальні (так/ні) показники

Джерело: узагальнено та складено автором за даними (Brandenburg, 2012; Ching G.& Chin J., 2012, с.5; Tang Zhi-wen, 2013)

Зауважимо, що при моделюванні системи індикаторів необхідно звертати увагу не лише на формування власно комплексу показників ефективності, а й на їх кореляцію з вимогами до перебігу та розвитку процесів інтернаціоналізації, сучасними тенденціями в цій сфері.

В цьому контексті цілком слушними представляються результати дослідження (Qiang, Zha, 2003, с.250), в якому звертається увага на врахування при визначенні рівня інтернаціоналізації таких аспектів, як:

- політичний, що визначає місце та роль країни у світі, збереження та просування національної культури та ідентичності;

- економічний – довгостроковий економічний ефект від підвищення якості людських ресурсів в країні (поліпшення фінансового стану закладу вищої освіти завдяки ефективній реалізації процесів інтернаціоналізації. Наприклад, за рахунок залучення іноземних студентів, збільшення доходу від освітніх продуктів та послуг тощо);

- академічний – підвищення якості роботи університету (впровадження міжнародних стандартів в освітній діяльності та наукових дослідженнях; значимість результатів на міжнародному та національному рівнях);

- культурологічний – поширення національної культури (підтримка культурної та етнічної різноманітності).

Необхідність врахування в системі індикаторів вищезначених критеріїв підтверджується і численними науковими дослідженнями (Ching & Chin, 2012; OECD, 2021; Tang Zhi-wen, 2013), в яких зроблено акцент на наявності програм рідною для здобувачів з інших країн мовою або англійською (як міжнародною); привабливості освітніх програм; вартості навчання та наявності

стипендій (як від держави так і міжнародних фондів); спрямуванні зусиль закладу вищої освіти в частині впливу на міграційну політику; створенні можливостей стосовно працевлаштування, а також отриманні іноземними здобувачами необхідної інформації різного характеру; сприяттні їх культурному розвитку тощо.

Зазначимо, що стрімкий розвиток інтернаціоналізації вищої освіти призводить до появи нових її форм та проявів і потребує коригування моделей оцінки шляхом розширення переліку індикаторів та його адаптування до відповідної ситуації з врахуванням існуючих викликів та проблем в цій сфері.

Тому, представляється необхідним доповнення існуючих моделей оцінки рівня інтернаціоналізації вищої освіти такими показниками, як: відповідність інтернаціоналізації університету геополітичним інтересам країни; потенціал закладу вищої освіти та наявність дієвих інструментів впливу, спрямованих на спрощення міграційної політики; організація позанавчального життя в закладі та рівень залучення до нього студентів; механізми інформування здобувачів, в тому числі наявність зручного сайту; культурологічні аспекти та інші.

Висновки. Значна роль інтернаціоналізації для розвитку університетів та системи вищої освіти в цілому, підвищення її конкурентоспроможності потребує постійного вдосконалення цих процесів та нівелювання пов'язаних з ними ризиків, що здійснюється шляхом оцінки їх результатів через акредитацію спеціалізованими міжнародними організаціями або на основі самооцінки закладів вищої освіти. Оцінка результатів інтернаціоналізації базується на основі різноманітних моделей, які містять конкретний набір ві-

дповідних критеріїв, побудовані на основі комплексного підходу (передбачають розрахунок комплексних показників) та розглядають в якості об'єкту аудиту заклади вищої освіти. Однак, при моделюванні системи індикаторів необхідно звертати увагу не лише на формування власно комплексу показників ефективності, а й на їх кореляцію з сучасними тенденціями в цій сфері. Стрімкий розвиток інтернаціоналізації вищої освіти потребує коригування моделей оцінки шляхом розширення переліку індикаторів. Тому, представляється необхідним доповнення існую-

чих моделей для оцінки рівня інтернаціоналізації вищої освіти у вітчизняних закладах рядом показників, що дозволить адаптувати їх до відповідної ситуації, врахувати існуючі виклики та проблем в цій сфері, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності закладу на ринку освітніх послуг.

Серед перспектив подальших розвідок у цьому напрямі слід відзначити дослідження передових практик зарубіжних університетів стосовно використання моделей оцінки рівня інтернаціоналізації задля подальшої адаптації кращих з них в системі національної вищої освіти.

Список посилань

- Булатова, О.В., Зайковський, О.С. (2019). Глобалізація освітнього простору: основні характеристики та принципи розвитку. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія «Економіка»*, 17, 63-71.
- Горбунова, Л. С. (2015). *Філософія трансформативної освіти для дорослих: університетські стратегії і практики*: монографія. Суми: Університетська книга.
- Дебич, М. (2019). *Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід*: монографія. Ніжин: ПП Лисенко.
- Зінченко, В. В. (2016). Інтернаціоналізація системи освіти і реформи менеджменту вищої освіти: німецька модель. *Освітологічний дискурс*, 3 (15), 74-96.
- Сбруєва, А. (2013). Інтернаціоналізація вищої освіти: пріоритети комплексної стратегії Європейського Союзу. *Вища освіта України*, 3, 89-95.
- Сікорська, І. М. (2015). Аналіз міжнародної діяльності вищого навчального закладу як стратегічного напрямку інтернаціоналізації. *Вища освіта України*, 3, 268-277.
- Abyzova, L., Babenko, O., Nestorenko, T., Reshetova, I., Semeniuk, M., & Shevchenko, O. (2017). Educational management in Ukraine: the place of displaced universities. *Sustainable Development Goals: The 2030 Agenda & Does environmental diplomacy reflect new challenges regarding climate change?* Workshop 8.11.2017. University of Economics in Bratislava, Bratislava.
- Altbach, P.G., Knight J. (2007). The Internationalization of Higher Education: Motivations and Realities. *Journal of Studies in International Education*, 11, 3/4, 290-305.
- Altbach, P. G., Reisberg, L., & Rumbley, L. E. (2009). Trends in global higher education: Tracking an academic revolution. *Chestnut Hill, MA: Boston College Center for International Higher Education*. http://www.cep.edu/rs/public/Altbach,_Reisberg,_Rumbley_Tracking_an_Academic_Revolution,_UNESCO_2009.pdf
- Brandenburg, U., & De Wit, H. (2012). Getting internationalisation back on track. *IAU Horizons*, 17, 3, 17-18.
- Ching, G., & Chin, J. (2012). Managing Higher Education Institution Internationalization: Contemporary efforts of a university in Taiwan. *International Journal of Research Studies in Management*, 1, 3-16.
- De Wit, H., Hunter, F., Howard, L., & Egron-Polak, E. (2015). *Internationalisation of Higher Education. Study*. Brussels, European Parliamentm. [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/540370/IPOL_STU\(2015\)540370_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/540370/IPOL_STU(2015)540370_EN.pdf).
- Egron-Polak, E., & Hudson, R. (2014). *Internationalization of Higher Education: Growing expectations, fundamental values: IAU 4th Global Survey*. International Association of Universities. <http://www.eaie.org/home/in-the-field/barometer.html>.
- Helms, R. M., Rumbley, L. E., Brajkovic, L., & Mihut, G. (2015). Internationalizing Higher Education Worldwide: National Policies and Programs. American Council on Education. The Boston College Center for International Higher Education. Boston. <http://www.acenet.edu/news-room/Documents/National-Policies-and-Programs-Part-1-Global.pdf>.
- Hudzik, J. (2011). *Comprehensive Internationalization: From Concept to Action*. NAFSA: Association of International Educators, Washington, DC.
- Kehm, B. M., & Teichler, U. (2007). Research on internationalisation in higher education. *Journal of Studies in International Education*. 11 (3-4), 260-273.
- Nestorenko, T. [et al.] (2022). Entrepreneurship and universities: a place of academic business incubators. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 7(1), 63-71. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-1-7>

Nestorenko, T., Nestorenko, O., Morkūnas, M., Volkov, A., Baležentis, T., Štreimikienė, D., & Cai, J. (2022). Optimization of Production Decisions Under Resource Constraints and Community Priorities. *Journal of Global Information Management*. Volume 30, Issue 12, 1-24. <https://doi.org/10.4018/JGIM.304066>.

OECD (2021). *Education at a Glance 2021: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/b35a14e5-en>.

Qiang, Zha (2003). Internationalization of Higher Education: towards a conceptual framework. *Policy Futures in Education*, 1-2, 248-270.

Tang Zhi-wen (2013). The Evaluation Index System of Internationalization of Chinese Higher Vocational Education in the era of Knowledge-based economy. Proceedings of the 2013 Conference on Education Technology and Management Science. Paris. <https://www.atlantis-press.com/proceedings/icetms-13/7040>.

Yefanova, D., & Williams, R. (2013). Involving faculty in the process of developing assessment tools and engaging in the process of assessing students' intercultural competence. 2013. http://www.nafsa.org/Find_Resources/Supporting_Study_Abroad/Involving_Faculty_in_the_Process_of_Developing_Assessment_Tools_and_Engaging_in_the_Process_of_Assessing_Students%20%80%99_Intercultural_Competence/.

Переклад і транслітерація

Bulatova, O.V., & Zaikovskiy, O. S. (2019). Hlobalizatsiia osvithnoho prostoru: osnovni kharakterystyky ta pryntsy py rozvytku [Globalization of educational space: main characteristics and principles of development]. *Visnyk Mariupolskoho derzhavnoho universytetu. Seriiia «Ekonomika» [Bulletin of the Mariupol State University. "Economy" series]*, 17, 63-71, [in Ukrainian].

Horbunova, L. S. (2015). *Filosofiiia transformatyvnoi osvity dlia doroslykh: universytetski stratehii i praktyky: monohrafiia [Philosophy of transformative education for adults: University strategies and practices: monograph]*. Sumy: Universytetska knyha, [in Ukrainian].

Debych, M. (2019). *Teoretychni zasady internatsionalizatsii vyshchoi osvity: mizhnarodnyi dosvid: monohrafiia [Theoretical foundations of internationalization of higher education: international experience: monograph]*. Nizhyn: PP Lysenko, [in Ukrainian].

Zinchenko, V. V. (2016). Internatsionalizatsiia systemy osvity i reformy menedzhmentu vyshchoi osvity: nimetska model [Internationalization of the education system and reforms of management of Higher Education: German model], *Osvitohichnyi dyskurs [Osvitological discourse]*, 3 (15), 74-96, [in Ukrainian].

Sbruieva, A. (2013). Internatsionalizatsiia vyshchoi osvity: priorytety kompleksnoi stratehii Yevropeiskoho Soiuzu [Internationalization of higher education: priorities of the integrated strategy of the European Union], *Vyshcha osvita Ukrainy [Higher education of Ukraine]*, 3, 89-95, [in Ukrainian].

Sikorska, I. M. (2015). Analiz mizhnarodnoi diialnosti vyshchoho navchalnoho zakladu yak stratehichnoho napriamu internatsionalizatsii [Analysis of the international activity of a higher educational institution as a strategic direction of internationalization], *Vyshcha osvita Ukrainy [Higher education of Ukraine]*, 3, 2, 268-277, [in Ukrainian].

Abyzova, L., Babenko, O., Nestorenko, T., Reshetova, I., Semeniuk, M., & Shevchenko, O. (2017). Educational management in Ukraine: the place of displaced universities. *Sustainable Development Goals: The 2030 Agenda & Does environmental diplomacy reflect new challenges regarding climate change?* Workshop 8.11.2017. University of Economics in Bratislava, Bratislava. <https://cutt.ly/SYcVUXq>, [in English].

Altbach, P.G., & Knight J. (2007). The Internationalization of Higher Education: Motivations and Realities. *Journal of Studies in International Education*, 11, 3/4, 290-305, [in English].

Altbach, P.G., Reisberg, L., & Rumbley, L.E. (2009). Trends in global higher education: Tracking an academic revolution. Chestnut Hill, MA: Boston College Center for International Higher Education. http://www.cep.edu/rs/public/Altbach_Reisberg_Rumbley_Tracking_an_Acadeic_Revolution_UNESCO_2009.pdf, [in English].

Brandenburg, U., & De Wit, H. (2012). Getting internationalisation back on track. *IAU Horizons*, 17, 3, 17-18. [in English].

Ching, G., & Chin, J. (2012). Managing Higher Education Institution Internationalization: Contemporary efforts of a university in Taiwan. *International Journal of Research Studies in Management*, 1, 3-16, [in English].

De Wit, H., Hunter, F., Howard, L., & Egron-Polak, E. (2015). *Internationalisation of Higher Education. Study*. Brussels, European Parliamentm. [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/540370/IPOL_STU\(2015\)540370_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/540370/IPOL_STU(2015)540370_EN.pdf), [in English].

Egron-Polak, E., & Hudson, R. (2014). *Internationalization of Higher Education: Growing expectations, fundamental values: IAU 4th Global Survey*. International Association of Universities, [in English].

[European Association for International Education \(EAIE\)](http://www.eaie.org/home/in-the-field/barometer.html) (2022). <http://www.eaie.org/home/in-the-field/barometer.html>, [in English].

Helms, R.M., Rumbley, L.E., Brajkovic, L., & Mihut, G. (2015). *Internationalizing Higher Education Worldwide: National Policies and Programs*. American Council on Education. The Boston College Center for International Higher Education. Boston. <http://www.acenet.edu/news-room/Documents/National-Policies-and-Programs-Part-1-Global.pdf>, [in English].

Hudzik, J. (2011). *Comprehensive Internationalization: From Concept to Action*. NAFSA: Association of International Educators, Washington, DC, [in English].

Kehm, B.M., & Teichler, U. (2007). Research on internationalisation in higher education. *Journal of Studies in International Education*. 11 (3-4), 260-273, [in English].

Nestorenko, T. [et al.] (2022). Entrepreneurship and universities: a place of academic business incubators. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 7(1), 63-71. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-1-7>, [in English].

Nestorenko, T., Nestorenko, O., Morkūnas, M., Volkov, A., Baležentis, T, Štreimikienė, D., & Cai, J., 2022. Optimization of Production Decisions Under Resource Constraints and Community Priorities. *Journal of Global Information Management*. 30 (12), 1-24. <https://doi.org/10.4018/JGIM.304066>. <https://cutt.ly/BJuAo7U>, [in English].

OECD (2021). *Education at a Glance 2021: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/b35a14e5-en>, [in English].

Qiang, Zha (2003). Internationalization of Higher Education: towards a conceptual framework. *Policy Futures in Education*, 1-2, 248-270, [in English].

Tang Zhi-wen (2013). The Evaluation Index System of Internationalization of Chinese Higher Vocational Education in the era of Knowledge-based economy. Proceedings of the 2013 Conference on Education Technology and Management Science. Paris. <https://www.atlantis-presse.com/proceedings/icetms-13/7040>, [in English].

Yefanova, D., & Williams, R. (2013). Involving faculty in the process of developing assessment tools and engaging in the process of assessing students' intercultural competence. http://www.nafsa.org/Find_Resources/Supporting_Study_Abroad/Involving_Faculty_in_the_Process_of_Developing_Assessment_Tools_and_Engaging_in_the_Process_of_Assessing_Students%E2%80%99_Intercultural_Competence/, [in English].

ASSESSMENT MODELS OF THE LEVEL OF INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION

Aleksander Ostenda ¹, Oleksandr Samoylenko ², Evhenii Ivashev ³

¹ PhD, Professor WST, Rector of Silesia Academy, Poland, <https://orcid.org/0000-0002-3467-157X>, ResearcherID: AAB-5501-2020, e-mail: aleksander.ostenda@wst.pl

² Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Learning Technologies, Occupational Safety and Design, Bila Tserkva Institute of Continuing Professional Education, Bila Tserkva, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-6440-9310>, Researcher ID: AAH-2736-2019, e-mail: samoylenkoan@outlook.com

³ PhD in Law, Assistant professor of the Department of technologies of education, labor protection and design of Bila Tserkva Institute of Continuous Professional Education, Ukraine, <http://orcid.org/0000-0001-8934-3875>, ResearcherID: GSM-7172-2022, e-mail: ivashev@ukr.net

Abstract

Relevance: the need to assess the level of internationalization of higher education is due to the importance of this direction for the development of universities and the system of higher education, increasing its competitiveness, and the need for constant justified improvement of these processes and the leveling of associated risks.

Purpose: research and systematization of various models for assessing the level of internationalization of higher education, which will allow choosing the most appropriate one for the audit of this process and its results in domestic institutions.

Methods: synergistic approach, monographic analysis, generalization, comparative analysis; comparative analysis, comprehensive approach, specification method.

Results: the peculiarities of the model for assessing the level of internationalization of higher education, which are used in different countries of the world, were investigated and the complex nature of their construction was established; it was noted that the main elements in their structure are a set of indices and sub-indices that characterize the effectiveness of the international exchange of students and teachers, the quality of educational services and research activities, international cooperation; attention is focused on the need to adjust assessment models by expanding the list of indicators and adapting it to the relevant situation; a list of indicators is proposed to supplement models for assessing the level of internationalization of higher education used in domestic institutions.

Conclusions: addition of existing models for assessing the level of internationalization of higher education with such indicators as: compliance of the internationalization of the university with the geopolitical interests of the country; the potential of the institution of higher education and the availability of effective tools of influence on the simplification of migration policy; the organization of extracurricular life at the institution and the level of involvement of students in it; mechanisms for informing applicants, including the availability of a convenient website; cultural aspects and others, which will allow to adapt them to the relevant situation, take into account the existing challenges and problems in this area, will contribute to increasing the competitiveness of the institution in the market of educational services.

Keywords: *internationalization of higher education, evaluation criteria, model, performance, higher education institutions.*

Стаття надійшла до редакції: 10.10.22

Прийнято до публікації: 02.11.22